

Sygn. akt I C 1895/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Burdukiewicz-Krawczyk

Protokolant: Barbara Bortnik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 maja 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o. o. z siedzibą w W.**

przeciwko (...) **Publicznemu Szpitalowi (...) we W.**

o **zapłatę**

I. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 134 568 zł (sto trzydzieści cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt osiem zł) z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 15 876 zł od dnia 30.04.2012r. do dnia zapłaty;

- 20 412 zł od dnia 01.05.2012r. do dnia zapłaty;

- 13 608 zł od dnia 08.05.2012r. do dnia zapłaty;

- 15 876 zł od dnia 16.05.2012r. do dnia zapłaty;

- 8 316 zł od dnia 20.05.2012r. do dnia zapłaty;

- 8 316 zł od dnia 04.06.2012r. do dnia zapłaty;

- 15 876 zł od dnia 13.06.2012r. do dnia zapłaty;

- 7 560 zł od dnia 21.06.2012r. do dnia zapłaty;

- 9 828 zł od dnia 29.06.2012r. do dnia zapłaty;

- 18 900 zł od dnia 11.07.2012r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 10 346 zł (dziesięć tysięcy trzysta czterdzieści sześć zł) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) sp. z o.o. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej (...) Publicznego Szpitala (...) we W. kwoty 134.568 zł z ustawowymi odsetkami od kwot i dat szczegółowo opisanych w pozwie oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu strona powodowa podała, że posiada w stosunku do strony pozwanej wierzycelności wynikające z faktur załączonych do pozwu. Nadto wskazała, że czynności

zmierzające do wyegzekwowania spornych kwot oraz rozmowy ugodowe nie doprowadziły do zaspokojenia powoda. Strona pozwana nie dokonała spłaty należności.

Nakazem zapłaty z dnia 19 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny zasądził dochodzoną pozwem kwotę w całości wraz z kosztami procesu.

Strona pozwana w terminie wniosła od powyższego nakazu sprzeciw, wnosząc o:

- skierowanie stron do mediacji;
- oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz strony pozwanej od powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu podniosła zarzut spełnienia świadczenia za pozwanego przez osobę trzecią tj. (...) Sp. z o. o., co skutkuje wygaśnięciem roszczenia, gdyż powód na podstawie art. 356 § 2 k.c. nie mógł odmówić przyjęcia świadczenia. Dalej pozwany wskazał, że strona powodowa i (...) sp. z o.o.zawarły pozorną umowę windykacji należności, które de facto miały służyć obejściu ustawy o działalności leczniczej, zakazującej cesji wierzytelności publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Zgodnie z art. 54.5 ustawy o działalności leczniczej czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela w przypadku zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot, który utworzył zakład. Wobec obejścia ustawy o działalności leczniczej, umowa pomiędzy powodem a (...) Sp. z o. o.jest nieważna. Pozwany zarzucił, że w związku z trwającymi kontrolami działalności firm windykacyjnych pozwany nie może wiedząc o zaspokojeniu roszczenia powoda przez osobę trzecią uznawać roszczenia i dokonywać podwójnych spłat.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa wniosła o oddalenie wniosku o skierowanie stron do mediacji wskazując, że postępowanie mediacyjne już się toczyło i nie zakończyło się zawarciem ugody. Strona powodowa zaprzeczyła jakoby świadczenie dochodzone pozwem zostało spełnione przez osobę trzecią tj. (...) Sp. z o. o.Wskazała, że zgodnie z łączącą stronę powodową umową zlecenia windykacji wierzytelności świadczenie miało być spełnione w terminie 3 dni po wyegzekwowaniu go od pozwanego, a do takiego wyegzekwowania nie doszło. Strona powodowa wskazała również, że nie dysponuje wyciągiem bankowym dotyczącym transakcji z firmą (...) Sp. z o.o.z siedzibą w L., z którego wynikałaby spłata należności dochodzonej pozwem przez tę lub jakąkolwiek inną firmę za pozwanego, gdyż takiej transakcji nie było. Podniosła, że skoro sam pozwany w sprzeciwie przyznaje, że spornej kwoty nadal nie zapłacił, to wszelkie wnioski dowodowe pozwanego są bezprzedmiotowe. Strona powodowa zarzuciła również, że bezzasadne jest twierdzenie pozwanego, jakoby łączyła stronę powodową ze spółką (...)pozorna umowa przelewu wierzytelności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony łączyła umowa dostawy z dnia 8 listopada 2011 r., zgodnie z którą wykonawca (strona powodowa) zobowiązał się do sukcesywnej dostawy na rzecz zamawiającego (strony pozwanej) towaru w asortymencie i ilości określonej w załączniku do umowy. Dostawy miały być realizowane wg. zapotrzebowania zamawiającego każdorazowo zgłoszonego przez kierownika apteki. Należności za wykonane dostawy miały być realizowane w terminie 90 dni po wykonaniu umowy. Strony postanowiły też, że wykonawca nie może bez pisemnej zgody zamawiającego przenosić wierzytelności wynikających z łączącej strony umowy na osoby trzecie. Strony poddały wszelkie spory wynikające z umowy pod rozstrzygnięcie w drodze mediacyjnej i ustaliły, że skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego bez wyczerpania postępowania mediacyjnego będzie traktowane jako przedwczesne wytoczenie powództwa.

(dowód: umowa wraz z aneksem – k. 38-43)

W oparciu o łączącą strony umowę dostawy strona powodowa na podstawie zamówień dokonanych przez Kierownika Apteki (...) dokonała dostaw towarów na łączną kwotę 134.568 zł z terminami płatności co do poszczególnych dostaw na kwoty:

- 15.876 zł do dnia 29 kwietnia 2012 r.;

- 20.412 zł do dnia 30 kwietnia 2012 r.;
- 13.608 zł do dnia 7 maja 2012 r.;
- 15.876 zł do dnia 15 maja 2012 r.;
- 8.316 zł do dnia 20 maja 2012 r.;
- 8.316 zł do dnia 3 czerwca 2012 r.;
- 15.876 zł do dnia 12 czerwca 2012 r.;
- 7.650 zł do dnia 20 czerwca 2012 r.;
- 9.828 zł do dnia 28 czerwca 2012 r.;
- 18.900 zł do dnia 10 lipca 2012 r.;

(dowód: zamówienia i faktury VAT – k. 18-37)

W dniu 18 lipca 2012 r. strona powodowa udzieliła spółce (...) zo.o. pełnomocnictwa do podejmowania w imieniu (...) Sp. z o.o. wszelkich czynności prawnych (w tym do występowania przed organami sądowymi i egzekucyjnymi) oraz inkasa należności zmierzających do egzekucji roszczeń od (...)nr (...)we W.. W dniu 22 sierpnia 2012 r. przed mediatorem J. M. odbyło się posiedzenie mediacyjne na wniosek (...) Sp. z o.o., reprezentowanym w toku mediacji przez M. P.z (...) Sp. z o. o.z udziałem (...)nr (...) we W., reprezentowanym przez radcę prawnego L. Z.. Do zawarcia ugody nie doszło.

(dowód: protokół z postępowania mediacyjnego k. 73)

W dniu 18 lipca 2012 r. pomiędzy (...) Sp.z o.o.a (...) Sp. z o. o.siedzibą w L.doszło do zawarcia umowy zlecenia windykacji wierzytelności. Zgodnie z łączącą strony umową przedmiotem zlecenia było przeprowadzenie przez zleceniobiorcę w imieniu zleceniodawcy wszelkich czynności prawnych mających na celu zabezpieczenie oraz windykację wierzytelności w stosunku do (...)nr (...)we W.na łączną kwotę 134.568 zł, wynikające z umowy nr (...)z dnia 8 listopada 2011 r. obejmujące faktury wskazane w załączniku nr 1 do umowy. Zleceniobiorca zobowiązał się do przekazania na rzecz zleceniodawcy kwoty 134.568 zł w terminie 3 dni od wyegzekwowania jej od dłużnika tj. (...)nr (...) we W..

(dowód: umowa zlecenia – k. 70-72)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie dołączonych przez obie strony dokumentów, których prawdziwości i autentyczności żadna ze stron nie kwestionowała. Bezsporna była istocie między stronami wysokość wierzytelności, wynikającej z umowy dostawy łączącej strony w oparciu o faktury załączone do pozwu oraz daty jej wymagalności. W tym zakresie strona pozwana nie podnosiła żadnych zarzutów, wskazując jedynie, że sporne świadczenie zostało spełnione w całości przez osobę trzecią – (...) sp. z o.o.Na tę okoliczność strona pozwana zgłosiła wnioski dowodowe, wnosząc o dopuszczenie dowodu z wyciągu bankowego powoda, z ograniczeniem do informacji obejmujących transakcje z firmą (...) Sp.z o.o.za rok 2012, ewentualnie o powołanie biegłego z zakresu rachunkowości celem zbadania ksiąg rachunkowych powoda i firmy (...) Sp. z o.o.celem ustalenia rzeczywistych przepływów finansowych między stronami i zaspokojenia roszczeń powoda przez (...) Sp. z o. o.Strona pozwana wniosła także o przesłuchanie świadka A. S.i głównej księgowej strony pozwanej, wnosząc jednocześnie o zobowiązanie strony powodowej do wskazania imienia i nazwiska świadka oraz adresu dla doręczeń na okoliczność rozliczenia w księgach

powoda faktur VAT dochodzonych pozwem wskutek ich zapłaty przez (...) Sp. z o. o., a także o przesłuchanie świadka Ł. R. na okoliczność że w związku z trwającymi kontrolami firm windykacyjnych pozwany wiedząc o zaspokojeniu roszczenia przez osobę trzecią nie może dokonywać podwójnych spłat.

Strona powodowa nie złożyła wnioskowanego przez pozwanego wyciągu z ksiąg bankowych w zakresie transakcji z (...) Sp. z o. o., wskazując, że taki dokument nie istnieje. Pozostałe powyższe wnioski dowodowe Sąd oddalił. Co do wniosku o opinię biegłego, to wskazać należy, że dopuszczenie tego dowodu jest zasadne wówczas, gdy do wykazania określonego faktu jest niezbędna wiedza specjalna. W ocenie Sądu nie jest ona niezbędna do wykazania dokonania zapłaty konkretnej kwoty przez określony podmiot. Nadto biegły musiałby się ewentualnie opierać o materiał dowodowy zawnioskowany przez strony i dopuszczony w poczet materiału dowodowego. Strona pozwana zaś wniosła jedynie o powołanie biegłego, nie wnosząc o dopuszczenie dowodu z konkretnych dokumentów, na których ewentualnie biegły miałby oprzeć swoją opinię. Przede wszystkim jednak, podobnie jak w odniesieniu do zeznań świadków, które to wnioski Sąd również oddalił, wszelkie wnioski strony pozwanej na okoliczność rozliczenia w księgach powoda wpłat rzekomo dokonanych przez (...) w świetle twierdzeń strony pozwanej o podstawach tych ewentualnych wpłat oraz pozostałego zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie i obowiązujących przepisów prawa, były nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Szerzej argumentacja w tym zakresie zostanie przedstawiona jeszcze w dalszej części uzasadnienia.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd nie skierował stron do mediacji. Na etapie postępowania upominawczego było to niedopuszczalne w świetle art. 184⁸ § 4 k.p.c. Następnie w odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa wyraźnie sprzeciwiła się skierowaniu stron do mediacji. Nadto przed wytoczeniem powództwa strona powodowa skierowała wniosek o mediację, zgodnie z łączącą strony umową, posiedzenie mediacyjne odbyło się i nie zakończyło się zawarciem ugody. W świetle zarzutów stawianych przez stronę pozwaną stwierdzić należy, że niezależnie do ważności łączącej stronę powodową z firmą (...) umowy zlecenia, oddzielnie udzielone pełnomocnictwo z dnia 18 lipca 2012 r. (k. 15 akt) świadczy o tym, że w toku postępowania mediacyjnego M. P. był umocowany do działania w imieniu (...) sp. z o.o.

Strona pozwana swój zarzut spełnienia świadczenia opierała na twierdzeniu, że zapłata należności dochodzonych pozwem nastąpiła na rzecz strony powodowej przez firmę (...) Sp. z o.o. w oparciu o umowę zlecenia windykacji wierzytelności z dnia 18 lipca 2012 r. Jednocześnie strona pozwana nie twierdziła, ani nie wykazała, a ciężar dowodu obciążał ją w tym zakresie na podstawie art. 6 k.c., że dokonała na rzecz jakiegokolwiek podmiotu zapłaty kwoty 134.568 zł objętej żądaniem pozwu. Gdyby bowiem przyjąć, że ewentualna zapłata tej kwoty na rzecz strony powodowej przez (...) Sp. z o. o. miała nastąpić w wykonaniu ważnej umowy zlecenia z dnia 18 lipca 2012 r., to zgodnie z jej § 3 ust. 1 wpłata taka mogła nastąpić najwcześniej po wyegzekwowaniu należności od (...) nr (...) we W. jako dłużnika. Skoro strona pozwana nie twierdziła i nie wykazała, że zapłaty spornej kwoty dokonała, to jako wiarygodne w świetle art. 233 § 2 k.p.c. ocenić należy twierdzenie powoda, że nie może przedłożyć dokumentów w postaci wyciągu bankowego potwierdzającego wpłatę dochodzonej pozwem kwoty przez (...) Sp. z o. o., gdyż wyciąg taki nie istnieje, bo nie było takiej transakcji.

Strona pozwana twierdziła w toku procesu, że zawarta pomiędzy powodem a (...) umowa z dnia 18 lipca 2012 r. nazwana umową zlecenia windykacji wierzytelności jest nieważna, gdyż jest to umowa pozorna, która de facto zmierza do obejścia ustawy tj. art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej, który wymaga, aby czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela w przypadku zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej była dokonana po uprzednim uzyskaniu zgody przedmiot, który utworzył zakład. Pozorność oświadczenia woli pociąga za sobą bezwzględną nieważność czynności prawnej (art. 83 k.c.). W wypadku złożenia oświadczenia dla ukrycia innej czynności prawnej chodzi o dwie czynności prawne, a mianowicie czynność prawną pozorną i ukrytą, a nie o jedną skumulowaną czynność. Gdy czynność pozorna ukrywa inną czynność, która nie jest ani zakazana, ani sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, to prawo nie odmawia jej skuteczności. Jeżeli oświadczenie woli zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. W okolicznościach niniejszej sprawy strona pozwana twierdzi, że umowa zlecenia z dnia 18 lipca 2012 r. ukrywa w

istocie umowę cesji wierzytelności. Zgodnie z art. 56 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U.2013.217 t.j.) czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot tworzący. Podmiot tworzący wydaje zgodę albo odmawia jej wydania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych oraz w oparciu o analizę sytuacji finansowej i wynik finansowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok poprzedni. Zgodę wydaje się po zasięgnięciu opinii kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Czynność prawna dokonana z naruszeniem tego postanowienia ustawy jest nieważna (art. 56. ust. 6 ustawy o działalności leczniczej).

Jeżeli więc twierdzenia strony pozwanej o pozorności umowy między stroną powodową a firmą (...), a także ukryciu pod nią umowy cesji sprzecznej z przepisami ustawy o działalności leczniczej byłyby prawdziwe, to obie umowy i ta pozorna i ta ukryta byłyby nieważne. W takiej sytuacji ewentualne świadczenie firmy (...) na rzecz strony powodowej, o ile w ogóle miało ono miejsce, należałoby uznać za nienależne, a więc podlegające zwrotowi na podstawie art. 410 k.c. W ocenie Sądu jednak strona pozwana nie wykazała, aby łącząca stronę powodową i spółkę (...) z o.o. umowa była pozorna. Na tę okoliczność strona pozwana nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych poza wydrukami z stron internetowych, z których wynika, że spółka ta skupuje wierzytelności publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Z treści tych ogłoszeń nie wynika w żaden sposób jaka umowa została zawarta między stroną powodową a spółką (...). Konkretna umowa z dnia 18 lipca 2012 r. została złożona przez stronę powodową i wynika z niej, że jest to umowa zlecenia dokonywania czynności windykacyjnych z obowiązkiem rozliczenia się z kwot wpłaconych przez dłużnika w terminie 3 dni po ich wyegzekwowaniu. Nie sposób przyjąć, aby z samej treści umowy wynikała jej pozorność, a innych wniosków dowodowych na tę okoliczność strona pozwana nie zgłosiła.

Nadto wskazać należy, że strona pozwana swoją obronę opiera na treści art. 356 § 1 k.p.c., zarzucając, że dochodzone pozwem świadczenie zostało spełnione przez osobę trzecią – (...) Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 18 lipca 2012 r. Co do zasady zgodzić się należy ze stroną pozwaną, że dłużnik nie ma obowiązku spełnienia świadczenia osobiście, a w konsekwencji spełnienie świadczenia przez osobę trzecią, nawet wówczas gdy działa ona bez wiedzy dłużnika, powoduje wygaśnięcie zobowiązania. Regulacja ta znajduje jednak zastosowanie tylko wówczas, gdy osoba trzecia działa za dłużnika, a nie wówczas, gdy działanie osoby trzeciej jest realizacją jej zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z wierzycielem. Celem świadczenia osoby trzeciej ma być więc zwolnienie dłużnika z długu, w tym właśnie celu musi działać osoba trzecia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2010 r. IV CSK 239/10, LEX 737285). Dłużnik, który w procesie o zapłatę wytoczonym przez wierzyciela chciałby się uwolnić od odpowiedzialności powołując się na spełnienie świadczenia przez osobę trzecią, musi więc (art. 6 k.c.) wykazać nie tylko, że nastąpiła zapłata określonej kwoty na rzecz wierzyciela przez osobę trzecią, ale również że nastąpiła ona w celu (a więc z wolą tejże osoby) zwolnienia dłużnika z długu. Strona pozwana nie podniosła ani żadnych twierdzeń ani nie wskazała żadnych dowodów, które taką okoliczność mogłyby wykazać.

Z powyższych względów w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy i dlatego wnioski dowodowe strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność, że doszło do zapłaty kwoty 134.568 zł przez spółkę (...) podlegały oddaleniu. Nawet bowiem wykazanie, że doszło do zapłaty określonej kwoty przez spółkę (...) na rzecz strony powodowej nie byłoby wystarczające do ustalenia, że doszło w ten sposób do spełnienia świadczenia za dłużnika w warunkach art. 356 k.c. i wygaśnięcia zobowiązania strony pozwanej.

Wobec braku innych zarzutów przeciwko żądaniu pozwu oraz wykazaniu dodatkowo przez powoda wysokości świadczenia dołączonymi do pozwu dokumentami, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. Orzeczenie o odsetkach wydano na podstawie art. 481 k.c.

Zgodnie z art. 98 k.p.c. orzeczono o obowiązku zwrotu przez pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 10.346 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwoty 3617 zł kosztów zastępstwa procesowego. Pozostała kwota 6729 zł stanowi opłatę od pozwu poniesioną przez powoda.